

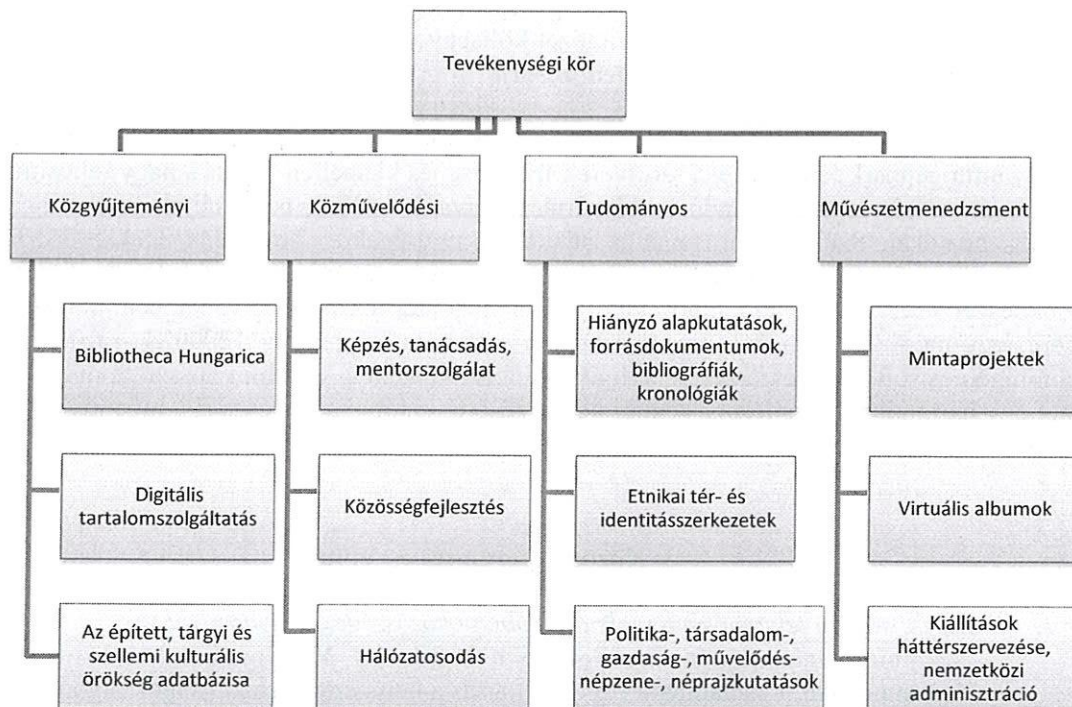

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet 2022. évi munkaterve

1. Bevezetés

A Vajdasági Magyar Művelődési Intézet (a továbbiakban: Intézet) 2022. évi munkaprogramja – ahogyan a megelőző években – az Intézet alapszabálya szerint négy kiemelt fejlesztési területre fókuszál: (1) a vajdasági magyar kultúra *közösségteremtő és -építő* szerepének erősítése; (2) a vajdasági magyar nemzeti közösség tárgyi és szellemi kulturális örökségének gondozása és digitális mentése; (3) a vajdasági magyar kulturális alkotás, azaz a *kortárs kultúra* korszerű intézményi feltételeinek segítése; és (4) az esélyegyenlőség biztosítása – különös tekintettel a vajdasági szóránymagyarságra – a kulturális javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférésben, mégpedig a *nyitott kultúra* eszközrendszerével.

A Magyar Nemzeti Tanács és a Vajdaság Autonóm Tartomány alapításában működő, zentai székhelyű Intézetnek mint állami intézménynek 2022. évi általános feladata a vajdasági magyar nemzeti közösség kultúrájának dokumentálása, kutatása és bemutatása; szakkönyvtárak és internetes adatbázisok kialakítása és működtetése, szakmai képzések, illetve tudástranszfer biztosítása; információszolgáltatás, tanácsadás; a kulturális értékek bemutatása, társadalmi hatásuk, illetve a művelődési intézmények változásának vizsgálata; a művelődő közösségek tevékenységének elemzése, ezek fejlődését szolgáló kutatások végzése – mindehhez módszereket találva, hogy ezt az online térben is tudja működtetni; továbbá egyéb tudományos és közművelődési szolgáltatások az alábbi tevékenységi körökben és szerkezeti felépítettségben:

Az Intézetnek jelenleg tíz, a munkahelyi besorolásban szereplő munkaköre van meghatározva (egy jogi, személyzeti és adminisztratív munkafeladatokat osztályvezetője, egy anyagi-pénzügyi referens, egy általános ügyekkel megbízott referens, két közművelődési referens, egy könyvtáros, három dokumentarista-digitalizáló technikus, egy népzene-archivista), valamint az igazgató, de még legalább három

Број 5-1/ММВ БТНО-МВХас

— állandó munkatársra lenne szüksége a felmerülő igények szerint: egy könyvtárosra egy digitalizáló-technikusra és egy pénzügyi asszisztensre). Szükség lenne továbbá egy állandó vadműhely felállítására, a digitalizáló-műhely példájára, amelyben a területi felelősök alá adatolók tartoznak. A területi felelősök az intézet kollégái közül kerülnek ki, az adatolók külső munkatársak. Területek: periodika-, kiadvány-, szak- és szépíró adatbázis (2–4 fő); fotótár (2–3 fő); néprajzi és folklorisztika-hangtár (3 fő); közművelődési hangtár (1 fő); képzőművészeti adat- és képtár (1 fő); színházi adattár (1 fő); zene-művészeti adattár (1 fő); (több éves tervezésben a film- és médiatár).

Az Intézet számos fejlesztést és programot a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel szakmai partnerségben valósít meg.

Az Intézet munkája a 2022-es évben is igazodik a járványügyi intézkedésekhez.

2. Infrastruktúra

Zenta Község Önkormányzata a Zentai Történelmi Levéltárra és a Vajdasági Magyar Művelődési Intézetre ruházta át az egykori kaszárnya 1-es számú épületegyüttesének használati jogát, ahol megközelítőleg 600 m²-nyi alapterületű közgyűjteményi (levéltári és könyvtári) raktár berendezése történt meg, valamint szükséges egy kutatói helyiség kialakítása. Az épület földszinti részében raktárhelyiséget rendeztünk be. A raktárépület irodáinak, kutatóhelyiségeinek bebútorozása és technikai felszerelése, a tárhelyek további bővítése szükséges. Az épületben szükséges a fűtés, áram- és a vízszolgáltatás elindítása. A raktárhelyiségekben télen is szükséges tartani a 10–12 fok hőmérsékletet, hogy a már ott raktározott anyagok ne sérüljenek, illetve a papíralapú hordozókon kívül más hordozókat is el tudjunk helyezni a raktárban (például külső tárolóegységek, képzőművészeti tárgyak, fotónegatívok, fotóanyagok, fotóüvegek és így tovább). Az intézet költségvetésében ezért, meg kell teremteni a lehetőséget a **kaszárnya éves rezsiköltségének fedezésére**.

Intézetünk a vajdasági magyarság digitális kincsének jelentős részét archiválja, ezért éves szinten fontos a számítógéppark fejlesztése, a szoftverek frissítése, és kiemelten fontos a nagy teljesítményű adattároló szerver biztosítása, állandó karbantartása, ugyanis enélkül nem tudjuk biztonságosan őrizni a digitális adatokat. Szükség van továbbá adattároló egységekre: Transcend TS4TSJ335T3 External HDD 4 TB 3.5" (2 db), Transcend 2.5" 2TB StoreJet 25M3, External HDD, 5400rpm, Anti-shockbeszerzése. A megfelelő minőségű digitális megőrzéshez szükség van a technikai fejlődés követésére: egy nagy teljesítményű negatívskannerre (Epson Expression 12000XL Pro), 4 darab asztali számítógép és software beszerzésére a digitalizációs munkához, valamint hosszú távú tervünkben szerepel egy háromdimenziós lézerskanner beszerzésére – utóbbi segítségével a műemlékeknek, a szobroknak, valamint a hagyatékok fontos tárgyainak jelenlegi állapota is rögzíthető.

3. Közösségteremtés és -építés

1. Kulturális alapú településfejlesztés a lakóhelyi közösségek bevonásával

- a. Intézetünk koordinálja és segíti a **Vajdasági Magyar Értéktárbizottság** (VMÉB) munkáját. Feladatunk a kapcsolattartás a helyi értéktárbizottságok tagjaival; a beérkező jelölések ellenőrzése, kiegészítése; a helyi értéktárakba jelölt elemekkel kapcsolatos további terepkutatás. Az eddig beérkezett jelölések azt mutatják, hogy a helyi értékgyűjtők jól rátapintanak településeik értékeire, gyakran azonban nem tudják az adott elemet a kellő mélységben leírni, az értéktárnak megfelelő szempontok szerint. Gyakran olyan elemekről készítenek jelölést, amelyekről nem áll rendelkezésre (szak)irodalom, így még nehezebb dolguk van. Ilyenkor érdemes tovább érdeklődni a

- témáról, további kérdéseket, szempontokat adni a téma leírásához, akár egy kisebb te-repkutatást végezni vele kapcsolatban.
- b. Feladatunk a VMÉB által a Külhoni nemzetrészt értéktárból kiválasztott elemek **fel-sőbb szintekrejelölésének** előkészítése. A Vajdasági Magyar Értéktár bővítése a VMÉB által megszavazott új elemekkel. A 2021-es évben 120 felterjesztés érkezett be. A felterjesztések elfogadásával kapcsolatos online szavazás eredményei alapján 60 új javaslat került a Vajdasági Magyar Értéktárba, a már meglévő 64 mellé. A következő, 2022-es évi feladat az elfogadott felterjesztések teljes dokumentációjának elkészítése, bővítése, a Külhoni Nemzetrészt Értéktárból és a Vajdasági Magyar Értéktárból kivá-lasztott elemek felsőbb szintekre való jelölésének előkészítése.
- c. Bemutakozási, találkozási lehetőség biztosítása a **települési értéktárak** számára
1. *Vajdasági Értéknapok.* Az Értéknap-program az értékgyűjtést kívánja népszerű-síteni tudományos, ismeretterjesztő és gyakorlatorientált szándékkal. A szemé-lyes jelenlét, a kapcsolatépítés által a helyiek, a potenciális javaslattevők és ér-téktárhoz közelről ismerik meg az Értéktár működését. Mindeközben pedig a fo-lyamatos sajtójelenlét révén, egyre legitimebbé válik az értékgyűjtő-mozgalom, és a települési vezetők egyre égetőbbnek érzik majd a bekapcsolódást a prog-ramba. Az értéknapokon elhangzott előadásokból később, kiadvány is készül-hetne. Társszervező: Bácskossuthfalvi Települési Értéktár Bizottság
 2. *Értéktáros jó gyakorlatok* online (podcast, élő videó) beszélgetéssorozat indítá-sa a Kárpát-medencei települési értéktárak vezetőivel, s beszélgetés egy-egy jó gyakorlatokról az egy értéktáros egy alkalom elv mentén.
 3. *Örökség és közösség* Örökség és közösség rovat létrehozása a honlapon (ertektar.rs). A rovaton belül a vajdasági települési értéktárak rendezvényekhez kötődő jó gyakorlatairól tudósítunk. A Vajdasági Magyar Értéktár honlapján (ertektar.rs) kerül kialakításra, népszerűsítése pedig az értéktár közösségi mé-diaplatformjain történik.
 4. *Értéktár mentorprogram.* A települési értéktárak működésének segítése regioná-lis mentorok bevonásával. A mentorok az általuk kiválasztott néhány települé-sen segítenek a helyi értéktárbizottságnak a javaslatok kidolgozásában, össze-gyűjteni a szükséges adatokat és dokumentációt, a hungarikum pályázat elkészí-tésében, az értéktárral kapcsolatos rendezvények megtervezésében és lebonyolí-tásában.
- d. Az **ertektar.rs** honlap tartalomfeltöltése és fejlesztése 2022-ben folytatódik.
- e. Hungarikum-pályázat – 2021/2022. **Módszertani kézikönyv:** A kiadvány azokat a már megvalósult értéktáros jó gyakorlatokat kívánja bemutatni, amelyek egy-egy helyi ér-ték revitalizálását tűzték ki célul – történjen az az Értéktár-mozgalom, vagy más, ha-sonló szemléletű, értékközpontú kezdeményezés keretében. A megvalósult projektek mellett olyan minták és módszertani útmutatók is helyet kapnak a kiadványban, ame-lyek segítenek a helyi közösségeknek megtervezni egy-egy konkrét értékre irányuló revitalizálási programot. **Foglalkoztató füzet:** A foglalkoztatófüzetet egy sorozat elin-dítójának szánjuk, amely a vajdasági magyarság értékeit mutatja be gyermekeknek (is-kolába induló és kisiskolás korosztály), szülőknek és pedagógusoknak. A tervezett első rész népművészeti értékeinkkel és a folklórhoz kötődő kulturális örökségünkkel foglal-kozik. Játékos feladatokon keresztül mutatja be a tárgyalkotó népművészet körébe tar-tozó értékeinket (pl. napsugaras díszítésű deszkaoromzatok, a doroszlói viselet hímezett darabjai, stb.), valamint a vajdasági magyarság gazdag folklórából, mondókáiból, népi gyermekjátékaiból, népmeséiből és hiedelmeiből nyújt válogatást. A nyomtatott foglalkoztatófüzetet a Vajdasági Magyar Digitális Adattárban elérhető eredeti és új hangzóanyagokra vezető QR-kódokkal kívánjuk interaktívvá tenni.
- f. **Másnak térkép e táj – munkafüzet.** A munkafüzet célja a helyi ismeretek elmélyítése az általános iskola felső tagozatos diákjai –elsősorban a 7. és 8. osztályosok – körében, mely során játékos feladatsor segíti őket abban, hogy a fontos információkat ne a szo-

kott módon, a formális oktatás szintjén kelljen elsajátítaniuk. Szükséges egy módszertan kialakítása, amelyben gyakorlott pedagógus és élménypedagógus egyaránt részt vesz. Ez a módszertani váz lesz később alkalmas arra, hogy a már kidolgozott alapot más településeken is fel tudjuk használni, függetlenül attól, hogy Csókától kisebb vagy nagyobb településről van szó, milyen sajátosságokkal rendelkezik, milyen történelmi múlttal rendelkezik, és melyek azok a területek, amelyek inkább elérhetők a tudás felhalmozása és az élménypedagógia szempontjából.

- g. **Hétköznapi hőseink – Írjunk történelmet.** A több éve futó Hétköznapi Hőseink – Írjunk történelmet általános és középiskolás diákoknak szóló kutatási pályázata folytatásában továbbra is egy-egy település saját közössége szempontjából meghatározó alakjának bemutatására helyeződik a hangsúly, melyen keresztül a fiatal nemzedékek is megismerkednek településük múltjával és fontos alakjaival. Olyan településeket és iskolákat igyekszik felöleli a program a 2022-es évben, amelyek ez idáig nem vettek részt e kutatási pályázatban, s nem adtak számot saját hétköznapi hőseikről. A tervezett települések: Torda, Székelykeve, Óbecse, Temerin, Kupuszina
- h. **Helyi termék-kiadvány elkészítése.** Az elmúlt évek terepbejárásai alapján az látszik, hogy a vajdasági magyar települések, elfogadható mértékben, jól ellátottak háziipari termékekben, ugyanakkor mindazok kevésbé láthatóak az adott települések szűk környezetében, még kevésbé szélesebb körben. Nagy igény mutatkozik tehát az értéktár fontos cseméjét képező, s ez idáig, vajdasági szinten, kevésbé összegzett helyi termék-ellátottság feltérképezésére és népszerűsítésére, melyre egyrészt a települési értéktár bizottságok felterjesztéseinek serkentésével és a honlapra történő feltöltésével, másrészt pedig egy nyomtatott helyi termék-kiadvány létrehozásával nyílik lehetőség. Ez utóbbi vajdasági és magyarországi partnerintézmények és egyesületek bevonásával kerül megvalósításra.
- i. **Új és szorosabb kapcsolatok kialakítása az értéktár-mozgalom határon túli magyar intézményeivel és képviselőivel.** Tapasztalatcsere, közös rendezvények, kiadványok, intézményi szintű együttműködési megállapodások egy-egy konkrét cél megvalósítása terén, s mindezekon keresztül a Vajdasági Magyar Értéktár láthatóbbá tétele a Kárpát-medencében a vidékünkre irányuló magyar-magyar kulturális és turisztikai vonzerő növelése érdekében.

2. Felnőttképzési programok

- a. **A Kapocs Könyvtári Csoport képzései.** Az éves, akkreditált könyvtáros képzés megszervezése *Webarchiválás, mint könyvtárosi feladat* című akkreditált képzés megszervezése, amelyet 2022 márciusában tartanánk meg. (Előadó: BrendarikProkecz Zita informatikus és Hicsik Dóra könyvtáros). A Könyvtári Intézet továbbképzése. A könyvtárosok továbbképzésének folytatása a budapesti székhelyű Könyvtári Intézettel együttműködve. *Leltározás, selejtezés – szabályok és gyakorlat. Az éves statisztika szabályos elkészítése.* Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.08), 40 000 dinár (3.03)
- b. **Alkalmazott játékok módszertana.** Gyakorlatorientált képzés. A képzés célja a színház- és drámapedagógia területén jártas szakemberek képzése, akik a főként gyakorlatra építő kurzusok során képessé válnak: gyermek- és ifjúsági színházi előadások és programok közreműködői, szervezői feladatainak ellátására; pedagógiai szempontokat érvényesítő gyermek- és ifjúsági színházi előadások létrehozására; a köznevelésben és a felsőoktatásban részt vevők színházi programokba való bevonására; a színházi és drámás munkaformák alkalmazására, továbbadására, tanítására; drámaórák tervezésére, vezetésére; színházi előadások feldolgozására; gyermek- és diákszínjátszó rendezői feladatok ellátására; a színházak által nehezebben elérhető társadalmi rétegek megszólítására, részükre komplex programok létrehozására; színház-pedagógiai munkák (előadások, foglalkozások, műsorok) létrehozására; többgenerációs színházi folyamatok

- kivitelezésére, új közösségi alkalmak generálására (amatőr csoportok városi ünnepségekre való felkészítése, vagy amatőr művészeti csoportok létrehozása és/vagy mentorálása). Fontos része a képzésnek a képzésen résztvevők személyes kompetenciáinak fejlesztése, éppen ezért nagy hangsúlyt kap a kreatív mozgás, a színpadi beszéd, a versmondás, a drámaórátervezés és -vezetés, a „képolvasás” (fénykép, mozgókép, színpadi kép, költői kép, vers, mint kép), a kommunikáció és önismeret területén végzett gyakorlatorientált munka. Pedagógus-képzés akkreditációra beadott 5 modulos, összesen 120 órás képzés. Tartományi költségvetés: 80 000 dinár (3.03), 60 000 (3.05)
- c. **Csoportvezetői képzés.** A vajdasági magyar művelődési egyesületek, és azon belül az egyes csoportok vezetőinek képzése igény szerinti tematikákban. A 2018-as képzésen felmerült a pályázatírás, a forrásteremtés, a humán erőforrás, a PR mint lehetséges témakör. Az igényfelmérést követően célzott, egy-, két- vagy háromalkalmas képzést indítani a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel közösen. A képzés második alkalommal valósulna meg. Párhuzamosan **Motivációs tréningek** a néptáncok vezetőinek és néptánc-csoportvezetőinek, ne csak a színpadi szereplésre készítsék fel a csoporttagokat, hanem a közösség megélésére is. A tréningek hétvégenként egy vagy két naposak, olyan előadókkal, akik már évtizedek óta ugyan olyan lelkesedéssel és kitartással nevelik tanulóikat. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.04)
- d. **XXXIV. MadT-nak,** a vajdasági magyar amatőr- és diákszínjátszók szakmai táborának célja a színjátszómozgalom erősítése, szakmai fejlődése a mozgalom tagjainak képzése által. Célcsoport: elsősorban a vajdasági magyar amatőr társulatok és diákszínjátszó csoportok tagjai vagy tagjelöltjei. A tábor 2022 júliusában szervezzük meg Zentán. Társzervező a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség. A résztvevők három színjátszó-, valamint egy mozgásszínházi és egy rendezői csoportban dolgoznak majd. Terveink szerint a résztvevők a beszédórák mellett kipróbálhatják majd magukat filmszínészként, vagy filmrendezőként is. Résztvevők száma: 50 fő. A nyolcnapos szakmai programmal a színjátszók esetében a 15 és 32 év közötti korosztályt, a mozgásszínházi csoportban a 18 és 25 év közöttieket, míg a rendezők esetében 18 éven felüli korosztályt érjük el a Vajdaság és a Kárpát-medence magyar lakta településein. Tartományi költségvetés: 40 000 dinár (3.01), 30 000 dinár (3.07), 50 000 dinár (3.11)
- e. **Vigyázzatok ma jól, mikor beszéltek** képzést, aminek célja a versmondók felkészítő tanárai szakemberektől és elismert versmondóktól sajátíthatják el a versmondás alap és haladó technikáit, mely ismeretek tudatában hatékonyabban taníthatják az ifjú versmondó nemzedéket, valamint a verses műsorok készítése. Társzervezők a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesülete. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.03), 40 000 (3.05)
- f. **Népzene és hangszerek az oktatásban.** Pedagógus-képzés akkreditációra beadott képzés.
- g. **Útravaló I–II.** Pedagógus-képzés akkreditációra beadott képzés.
- h. **Népdalkörvezetők képzése.** 8 hétvégi előadássorozat egész évben a vajdasági kistájak felgyűjtött népzenei anyagáról. Előadók: Berec Csizmadia Anna, Szabó Kocsis Zsuzsanna, Fábri Ivánovics Tünde, Szabó Annamária, Sőregi Anna, Hardi Klemm Katalin és mások. A 2021-ben megtartott 30 órás képzés folytatása a körülbelül 40 fővel Zentán, az Alkotóházban és az Internátusban.
- i. **Népzeneoktatók képzése,** az Intézet által működtetett népzeneoktatás (Heti rendszerességű népzeneoktatás biztosítása) oktatóinak képzése, magyarországi előadókkal. Évi 4 alkalom.
- j. Nyári akadémia megtartása művészettanárok részére, elsősorban a zeneművészet területén oktató pedagógusok részére. Hat napos bentlakásos képzés hazai és Kárpát-medencei oktatók bevonásával, feldolgozva azokat a tudományos, pedagógiai kutatásokat, amelyek a zenei nevelés területére vonatkoznak.
- k. Munkatársaink az év folyamán részt vesznek a Kárpát-medencében megvalósuló különféle **szakmai továbbképzéseken**, konferenciákon, találkozókön – ezzel is megerősítve

intézményünk szakmai frissességét, nyitottságát. Színjátszás területén a szakmai kapcsolatok kiépítése az erdélyi szakmai szervezetekkel és intézményekkel. Tartományi költségvetés: 150 000 dinár (3.04)

3. *A közösségi részvétel hagyományos és új formáinak ösztönzése, az emberi és társadalmi tőke gyarapítása*

- a. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség együttműködő partnereként 2022. január 28-án tartjuk meg online a **Kárpát-medencei Kulturális Fórumot**, melynek témája a közművelődés jó gyakorlatainak megerősítésére és az új módszerek meghonosítására vonatkozó, Kárpát-medencei szintű tevékenységek és tervek ismertetése.
- b. A **Kapocs Könyvtári Csoport** csaknem negyed évszázaddal ezelőtt tíz vajdasági magyar érdekeltségű, közművelődési szerepet betöltő könyvtár társulásával alapozta meg egy olyan működő információ-módszertani könyvtári csoport létrehozását, amelynek elsődleges feladata lett a délvidéki magyarság anyanyelvű információellátásának segítése és a közművelődési, egyesületi, olvasóköri, iskolai könyvtárak fejlesztése; azoknak a kapcsolatoknak és emberi köteleknek az erősítése, amelyek még inkább segíthetik általában a délvidéki magyar kultúra továbbfejlesztését, de különösen az olvasáskultúra fellendítését, a magyar nyelvű könyv hatékonyabb beszerzését, elosztását és terjesztését, a magyar identitástudat őrzését, ápolását, a világ és az egyetemes magyar kultúra rendszerbe való szervező bekapcsolódását, továbbá nemzeti közösségünk kulturális örökségének megőrzését. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.08)
 1. **Online vagy személyes találkozó.** Évente két alkalommal (tavasszal és ősszel) találkozó a Kapocs Könyvtári Csoport tagjaival, Vajdaság különböző könyvtáraiban. Célja: helyzetfelmérés problémák átbeszélése, témajavaslatok kérése, összetartó kapcsolati hálózat kialakítása
 2. **Digitalizálási tevékenység összehangolása** 2022-es év fontos feladata bekapcsolni a könyvtárakat a Vamadia működésébe. Február folyamán évindítóként lehetne tartani egy előadást a könyvtárvezetőknek a Vamadia működéséről – mind a felhasználói, mind a szerkesztői oldalt bemutató –, és átbeszélhetnénk a konkrét feladatokat.
 3. **Jó gyakorlatok monitorozása.** Évente egyszer jógyakorlatok bemutatása, ahol a vajdasági könyvtárosok adnának tippeket, jótanácsokat egymásnak, és ezek a jógyakorlatok felkerülnének a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet megújult honlapjára, ahol a Kapocs Könyvtári Csoport külön szakmai aloldalt kapott. Valamint megbeszélni, kinek milyen javaslata van, mi kerüljön föl az új honlapra a Kapocs témakör alá. Előkészítés: előzetes tájékozódás a tagkönyvtárak tevékenységéről, majd a kollégák célzott felkérése egy-egy könyvtári rendezvény, tevékenység bemutatására (pl. a könyvtár által meghirdetett pályázatok, alkalmi rendezvények, pl. költészetnap megmozdulások, rendszeres vagy egyszeri foglalkozások...). Csapatépítés megszervezése: a csapatépítés lehet egy műhelymunka-jellegű tevékenység, pl. egy lehetséges közös projekt (könyvtári foglalkozás, kiállítás, rendezvény) megtervezése, vagy biblioterápiás, esetleg drámapedagógiai foglalkozás.
 4. Az anyaországi kapcsolatok erősítése, részvétel a szakmai rendezvényeken – Vándorgyűlés, Kárpát-medencei könyvtárosok találkozója, és az Országgyűlési Könyvtár, *Könyvtár, ami összeköt* című ösztöndíjpályázata.
 5. Író-olvasó találkozók megszervezése. A tagkönyvtárak javaslatai alapján egy népszerű magyar irodalmár meghívása és turnéztatása több intézménybe.
- c. **Színjátszó mentorprogram.** Az amatőr szintű csapatok mentor programjában a színházi amatőrmozgalom terén 2022-ben is feladatunk marad a szakmai segítségnyújtás egy-egy előadás színpadra állításakor. Az év folyamán a kommunikáció minden formáját alkalmazzuk: a telefonon vagy villámpostán lebonyolított konzultációtól a helyszínrre

intézményünk szakmai frissességét, nyitottságát. Színjátszás területén a szakmai kapcsolatok kiépítése az erdélyi szakmai szervezetekkel és intézményekkel. Tartományi költségvetés: 150 000 dinár (3.04)

3. *A közösségi részvétel hagyományos és új formáinak ösztönzése, az emberi és társadalmi tőke gyarapítása*

- a. A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség együttműködő partnereként 2022. január 28-án tartjuk meg online a **Kárpát-medencei Kulturális Fórumot**, melynek témája a közművelődés jó gyakorlatainak megerősítésére és az új módszerek meghonosítására vonatkozó, Kárpát-medencei szintű tevékenységek és tervek ismertetése.
- b. A **Kapocs Könyvtári Csoport** csaknem negyed évszázaddal ezelőtt tíz vajdasági magyar érdekeltségű, közművelődési szerepet betöltő könyvtár társulásával alapozta meg egy olyan működő információs módszertani könyvtári csoport létrehozását, amelynek elsődleges feladata lett a délvidéki magyarság anyanyelvű információellátásának segítése és a közművelődési, egyesületi, olvasóköri, iskolai könyvtárak fejlesztése; azoknak a kapcsolatoknak és emberi köteleknek az erősítése, amelyek még inkább segíthetik általában a délvidéki magyar kultúra továbbfejlesztését, de különösen az olvasáskultúra fellendítését, a magyar nyelvű könyv hatékonyabb beszerzését, elosztását és terjesztését, a magyar identitástudat őrzését, ápolását, a világ és az egyetemes magyar kultúra rendszerébe való szervező bekapcsolódását, továbbá nemzeti közösségünk kulturális örökségének megőrzését. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.08)
 1. **Online vagy személyes találkozó.** Évente két alkalommal (tavasszal és ősszel) találkozó a Kapocs Könyvtári Csoport tagjaival, Vajdaság különböző könyvtáraiban. Célja: helyzetfelmérés problémák átbeszélése témajavaslatok kérése összetartó kapcsolati hálózat kialakítása
 2. **Digitalizálási tevékenység összehangolása** 2022-es év fontos feladata bekapcsolni a könyvtárakat a Vamadia működésébe. Február folyamán évindítóként lehetne tartani egy előadást a könyvtárvezetőknek a Vamadia működéséről – mind a felhasználói, mind a szerkesztői oldalt bemutató –, és átbeszélhetnénk a konkrét feladatokat.
 3. **Jó gyakorlatok monitorozása.** Évente egyszer jógyakorlatok bemutatása, ahol a vajdasági könyvtárosok adnának tippeket, jótanácsokat egymásnak, és ezek a jógyakorlatok felkerülnének a Vajdasági Magyar Művelődési Intézet megújult honlapjára, ahol a Kapocs Könyvtári Csoport külön szakmai aloldalt kapott. Valamint megbeszélni, kinek milyen javaslata van, mi kerüljön föl az új honlapra a Kapocs témakör alá. Előkészítés: előzetes tájékozódás a tagkönyvtárak tevékenységéről, majd a kollégák célzott felkérése egy-egy könyvtári rendezvény, tevékenység bemutatására (pl. a könyvtár által meghirdetett pályázatok, alkalmi rendezvények, pl. költészetnap megmozdulások, rendszeres vagy egyszeri foglalkozások...). Csapatépítés megszervezése: a csapatépítés lehet egy műhelymunka-jellegű tevékenység, pl. egy lehetséges közös projekt (könyvtári foglalkozás, kiállítás, rendezvény) megtervezése, vagy biblioterápiás, esetleg drámapedagógiai foglalkozás.
 4. Az anyaországi kapcsolatok erősítése, részvétel a szakmai rendezvényeken – Vándorgyűlés, Kárpát-medencei könyvtárosok találkozója, és az Országgyűlési Könyvtár, *Könyvtár, ami összeköt* című ösztöndíjpályázata.
 5. Író-olvasó találkozók megszervezése. A tagkönyvtárak javaslatai alapján egy népszerű magyar irodalmár meghívása és turnéztatása több intézménybe.
- c. **Színjátszó mentorprogram.** Az amatőr szintársulatok mentor programjában a színházi amatőrmozgalom terén 2022-ben is feladatunk marad a szakmai segítségnyújtás egy-egy előadás színpadra állításakor. Az év folyamán a kommunikáció minden formáját alkalmazzuk: a telefonon vagy villámpostán lebonyolított konzultációtól a helyszínrre

- történő kiszálláson át egészen a külső szakemberek segítségül hívásáig. Tartományi költségvetés: 20 000 dinár (3.01); 30 000 dinár (3.05); 50 000 dinár (3.10)
- d. A vajdasági **népzenei csoportok** munkájának **szakmai segítése** népdalcsokrok összeállítása és megfelelő betanításának elsajátíttatásával. A képzést Vakler Anna, a Durindó-Gyöngyösbokréta Művészeti Szakbizottságának elnöke vezeti. Nagy szükség van erre a programra, különös tekintettel a nyugat-bácskai, a szerémségi, a közép- és dél-bánati működő népzenei csoportok tekintetében. Amennyiben a járványügyi intézkedések megengedik a fesztivált és a fórumokat megtartjuk, amennyiben nem, úgy az a következő évre tolódik. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.03), 60 000 dinár (3.05).
- e. Segítségnyújtás népdalkörök, asszonykórusok, vegyes kórusok számára a néprajzi szempontoknak és a **színpadi megjelenés követelményeinek megfelelő fellépőviseletek kialakításában**. Népdalköreink magas szinten művelik népzenei hagyományainkat, viszont nagy nehézséget jelent számukra a megfelelő fellépő viselet kialakítása. Rendszeres szakmai segítséget ebben a témában nem kapnak a csoportok. Szükség van egy olyan program létrehozására, melyben a csoporttagok és a szakértők együttműködésével olyan hiánypótló kutatások (elsősorban fotódokumentumok gyűjtése) valósulnának meg, amelyek eredményeként hiteles viseletrekonstrukciók készülhetnének. Tartományi költségvetés: 40 000 dinár (3.05)
- f. **Mutogató program**. Ugyancsak a képzésekhez kapcsolódik a Mutogató program, szintén az igényeknek megfelelően. A pedagógusok drámapedagógiai bemutató órákat láthatnak a saját osztályukban, melyeket Mácsai Mónika drámajátékvezető mindig az adott óvoda vagy iskola adott csoportjával/osztályával valósít meg. Alsósok magyar irodalmi olvasmányainak tanulmányozását kínáljuk nem hagyományos formában, a drámapedagógia módszereit alkalmazva. A módszer a tanulók valóságos élethelyzeteiből táplálkozva, szituációk megteremtésével teszi lehetővé az egész csoport aktív részvételét a tanulási folyamatban. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.03)
- g. **A fiatalok társas kapcsolati készségeinek, szociális kompetenciájának megerősítése tréning módszerrel**. A résztvevők megtanulják megkülönböztetni a társas viselkedés alapformáit, visszajelzést kapnak saját viselkedésük másokra gyakorolt hatásáról, fejlődik a kommunikációs készségük, megismerik és tudatosan alkalmazzák a csoportszerepeket. A tréning támpontot adhat az osztályfőnöknek az osztály közösséggé kövácsolásában. Egy-egy tréning egy-egy alkalmas lenne. A tréning lehetőséget nyújthat a konfliktuskezelésre és a hátrányos helyzetű fiatalok beilleszkedésének megkönnyítésére. A tréning hiánypótló lenne, hiszen az alsós korosztályt a Mutogató program, a középiskolás korosztályt pedig a Zentai Magyar Kamaraszínház tantermi produkciója fedi le. A programot első alkalommal indítanánk. A célkorosztály emiatt az általános iskola felső tagozatos diákjai. Amennyiben a járványhelyzet megengedi, a tréning megvalósulási ideje: 2022/2023-as tanév. Költségek: útiköltség, 2 tréner honorárium, szállás és étkezési költségek.
- h. **A Vajdasági Magyar Amatőr Színjátszók XXVI. Találkozójának** házigazdája Temerin, társszervezői pedig a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség, valamint Intézetünk. A több napon át tartó időszakban, 2022 tavaszán zajló szemlén Intézetünk koordinálja a szakmai programokat, részt vesz az előadások zsűrizésének kísérésében és a találkozó naponta megjelenő színlapjának, a Súgónak a szerkesztésében és elkészítésében.
- i. A vajdasági magyar gyermekszínpadok éves találkozójának társszervezőjeként 2022 májusában szervezzük meg Bácsfeketehegyen a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társasággal és a budapesti székhelyű Magyar Drámapedagógiai Társasággal és a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel közösen. **A Gyermekszínpad Műhely-találkozóra** húsz-harminc színjátszó csoportot várunk. A legjobb előadás képviseli majd régióinkat júniusban a Weöres Sándor Országos Gyermekszínpad Találkozó

- budapesti gálaműsorán. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.03), 50 000 dinár (3.10)
- j. A színjátszás, versmondás terén folytatódik a **szakmai együttműködés** a hazai szakmai szervezetekkel (a Vajdasági Magyar Versmondók Egyesületével, a Vajdasági Magyar Drámapedagógiai Társasággal), ezek rendezvényeinek szakmai támogatásával (az Arcok Üveg Mögött – a versfordítások versmondó versenye áprilisban; a Szép Szó Műhely augusztusban; a Dudás Kálmán Nemzeti Vers- és Prózamondó Verseny novemberben), az ernyőszervezetekkel (Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség) és az anyaországi szervezetekkel (a budapesti Kerekasztal Színházi Nevelési Központtal, a Káva Kulturális Műhellyel, a Trainingspot Társulattal, a Bohócok a Láthatáron Csoporttal, a Magyar Szín-Játékos Szövetséggel, a Magyar Drámapedagógiai Társasággal, a pécsi Apolló Kulturális Egyesülettel).
- k. **Öt határon át vetélkedő.** A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal alapítójának interaktív, honismereti, többfordulós Kárpát-medencei vetélkedője felső tagozatos diákoknak a külhoni értékek megismertetéséért és őrzéséért, valamint az értéktárak bővítéséért. A vetélkedőt 3. alkalommal hirdetnénk meg. Költségek: a honlap fejlesztése, útiköltségek és tiszteletdíjak a vetélkedő összeállítására és szervezésére, nyeremények költségei, szállás és étkezési költségek. Megvalósulás: 2022/2023-as tanév. Tartományi költségvetés: 40.000 (3.09)
- l. **Közösségfejlesztő napok.** A Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség és a budapesti székhelyű Osonó Színházműhely közös képzése pedagógusok, csoportvezetők, társulati tagok, ifjúságsegítők és közművelődési szakemberek számára. A VMMSZ jóvoltából intézetünk is részt vesz a programban. A kb. 20 óra műhelyfoglalkozást tartalmazó hétvégek segítik mindazoknak a munkáját, akik szeretnék a mindennapos tanítási gyakorlatukat, közösségi tevékenységüket személyiségfejlesztő, drámajátékos és közösségkovacsoló elemekkel gazdagítani, akiket érdekel a színházi előadás létrehozásának fortélya, a színpadra tervezett műsorok elkészítése és azok eszközei. A tréning továbbképzési lehetőséget kínál a színház és a játék eszközeit már alkalmazó pedagógusoknak, közösségsszervezőknek, társulattagoknak, de jó alkalom azon érdeklődőknek is, akik ebben az időszakban a játék varázsa által feltöltődni szeretnének.
- m. Az Add-vent online adventi naptárt a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetséggel programja, amelyben az Intézet is részt vesz. Célja a társulat tagjainak, csoportvezetőinek megerősítése abban, hogy még ebben a megpróbáltatásokkal teli időszakban is van lehetőség és még inkább igény a kapcsolattartásra, és az online felületek kihasználásával a tudás, ill. akár a különböző módszerek vagy csapatépítő játékok átadására is. Ezt a célt szolgálják az elkészült videók, mindamellett, hogy igyekszünk általuk kicsit különlegesebbé, varázsolni az adventi időszakot.
- n. **LVIII. Gyöngyösbokréta és XLV. Durindó 2022. június, Palics** – a Vajdasági Magyar Művelődési Szövetség rendezvénye. Benevezések, zsűri koordinálásának segítése, műsorösszeállítás, kísérőprogramok. A nulladik napon a helybeli csoportok fellépése. A Gyöngyösbokrétán körülbelül 30 néptáncgyűttes, a Durindón pedig körülbelül 120 népzenei csoport, zenekar és szólista lép színpadra.
- o. **Alapfokú vajdasági népművészeti iskola** tantervének kidolgozása és akkreditációjának előkészítése. Jogi környezet/akkreditáció előkészítése, módszertan beágyazása, tanterv beágyazása. Területek: népi hangszeroktatás (hegedű, brácsa, nagybőgő, citera, tambura, népi furulya), népi ének oktatás, hiánypótló kézműves kurzusok felnőtteknek (óraszám alapján). Az alapfokú művészeti iskola mintaprojektjének elindítása (népzene és kézművesség)
- p. **Heti rendszerességű népzeneoktatás biztosítása** Zentán, Felsőhegyen, Tornyoson, Moholon, Magyarakanizsán és Csókán. Az elmúlt nagyjából egy év tapasztalatának újragondolása az igényeknek megfelelően. Jelenleg mintegy százötven fiatallal foglalkozunk heti szinten. Új csoportok létrehozása további településeken szükség szerint.

- q. **Népzenei ovi.** Heti foglalkozások óvodákban a gyermekeknek és az óvodapedagógusoknak 9 hónapon keresztül. 12 óvoda meglátogatása elsősorban azokkal a szakemberekkel, akik elvégezték Budapesten a Képzők képzőjét, népzeneészek bevonásával. Cél a megszerzett tudás és megtanult módszertan továbbadása az óvodapedagógusok részére a saját csoportjukban lezajló foglalkozások alatt. A foglalkozások elsősorban a néphagyományból és a népművészetből táplálkoznak.
- r. **A népzenei együttesek bemutatkozása** az amatőr együtteseket megcélzó szemle, ahol az előadásokat, koncerteket értő közönség előtt kell bemutatni legalább fél órában. Egy-egy népzenei esten két zenekar, vagy csoport mutatkozna be és az esteket táncház vagy folkkocsmá követné. Ezen a műsorok színe-javát azután tájoltatni is lehetne a szórvány magyarság körében. Fiatalabb zenészek, énekesek vagy olyanok, akik eddig nem voltak a rivaldafényben, kapnának lehetőséget kettesével a szórványban.
- s. **A Tiszából a Dunába folyik a víz** a népdalénekes szólisták több kategóriás versenye. Külön férfi és női énekeseknek, illetve korosztály szerint kategorizált szólistáknak. Ezzel az elnevezéssel 50 éve tartottak népdalvetélkedőt és kiadvány is létrejött, az egyik legjelentősebb gyűjtés is ennek köszönhető. Területi selejtezőkből kerülnének be az énekesek a vajdasági döntőbe.
- t. **Vonós zenekarok kinevelése:** Vas Endre, Keszeg Ákos és Kelemen Zsolt oktatók bevonásával, a fiatal zenekarok a vajdasági néptáncgyüttesek zenei kíséretét látják el a fiatal zenekarok.
- u. **Dúrmoló Téli Népzenei Tábor 2022. január 2–6., Tóthfalu** – 11 félé meghirdetett hangszer, vajdasági népzene tanárok közreműködésével a fiatalabb generációnak, ahol egyedülállóan nagy hangsúlyt kap a vajdasági magyar népdalok tanítása. Délelőtt és délután oktatás kisebb csoportokban hangszerenként és kamarazenekarokban. Oktatók: Bolyos Miklós (tamburák), Flaman István (citera), Hézsó Zsolt (citera), Jovánovity Péter (nagybőgő), Juhász Gyula (brácsák, tamburakontra), Kurunczi Andor (hegedű), Micsik Béla (tekerő), Szabó András (furulya, hegedű, tamburák), Szabó Annamária (népi ének), Szerda Balázs (brácsák, tamburakontra), Vas Endre (hegedű). A hangszeresek technikai megszólaltatása mellett fontos a közösségépítés, mivel a táborba Vajdaság egész területéről érkeznek gyerekek és a saját vidékünk dalainak megismerése, megbecsülése.
- v. **Fonó-klub** egy helyszínen évi 6 alkalommal, hétvégenként, tematikus nap, minden alkalommal koncert, táncház tánc tanítással. magyarországi, felvidéki és erdélyi zenekarokkal, ahol a vajdasági zenekarok és fiatal zenészek is részt vesznek.
- w. **Mozgó táncház** Vajdaság azon részein, ahol még nincs vagy nem volt ilyen jellegű esemény. Évi 4–6 alkalom. Néptáncoktatókkal, fiatal zenészekkel, előadásokkal.
- x. **A Táncár és a Tradicionális táncélet szöveggyűjtemény** anyagainak népszerűsítése néptáncfesztiválokon és egyéb rendezvényeken, bevonva ezzel a fiatalokat a gyűjtőmunkába és felhívva a figyelmüket a helyi táncanyagok fontosságára. A hosszútávú cél az általános és tudományos megismertetésén túl, a vajdasági tradicionális táncok viselkedésének és annak újbóli használatba vétele a vajdasági magyarság körében.

4. A kulturális kínálat általános hozzáférhetősége, a művészeti alkotások terjesztése

Feladatunk a hozzáférés szélesítése (több kultúrát az utcákra, terekre), a meglévő produkciók terjesztésének támogatása (pl. utazó kiállítások és produkciók), valamint a befogadási, tájékoztatói készségek fejlesztése (látogatóbarát múzeum, a gyerekek igényeihez és érettségi szintjéhez igazított iskolai kulturális programok, múzeumpedagógia, a felnőttkori rendszeres tanulás igényének felkelése és feltételeinek a javítása). A kulturális szolgáltatások megismertetésében nagy segítséget adhatnak az elektronikus adatbázisainkat, címtárainkat felhasználó új médiumok is.

- a. **Gyermek-, mese- és pódiumelőadások utaztatása** elsősorban azokra a településekre, amelyekben nincs intézményi háttér, amely biztosíthatná a magyar nyelvű előadások megtartását. Tartományi költségvetés: 65 000 dinár (3.03); 30 000 (3.05)
- b. **Rendhagyó zeneórák megtartásafelső diákok számára**, mely során megismerik a vajdasági magyar kortárs zeneszerzőket és a zenetörténeti ismereteket szereznek/ismételnek át, miközben természetessé válik számukra, hogy komolyzenei tartalmakat fogadjanak be. A zeneórát Gábor Zoltán énektanár és Szent Áron zongoraművész tartja.
- c. **Tanteremszínházi és színházi nevelési programok közvetítése Vajdaságban**. Több magyarországi társulattal együttműködésben 2022-ben is igyekszünk korosztályuknak megfelelő színházi élményt eljuttatni a kamaszokhoz. Tartományi költségvetés: 30.000 (3.09)
- d. Képzőművészeti kiállítások utaztatása határon túl és régió belül.
- e. Történelmi, irodalom-, művelődéstörténeti kiállítások, tartalmak utaztatása határon túl és régió belül.
- f. **A Légyott a könyvvel** olyan vajdasági magyar seregszemle, amely a budapesti Unnapi Könyvhéthez kapcsolódóan összegyűjti az ott is szereplő vajdasági magyar kiadókat, könyvkiadással is foglalkozó szervezeteket, intézményeket. A rendezvényt egynaposra tervezzük, melyen a kiadók bemutatják legújabb köteteiket. A szerzőkkel beszélgetünk. Emellett könyvturkáló is lesz, ahol régi könyvek jelképes összegért kaphatók, és könyvvásár, amelyen az érdeklődők kedvezményes áron vásárolhatják meg a legújabb kiadványokat. Tartományi költségvetés: 40 000 dinár (3.01); 30.000 (3.09)
- g. A Hónap könyve sorozat felújítása.
- h. **Kiállítások az Intézet oszlopcsarnokában**. Intézetünk székházának oszlopcsarnokában lehetőség van, igen szerény körülmények között kisebb, kevesebb elemet tartalmazó kiállítások megtartására.
- i. Prospektus az Intézet munkásságáról – az új honlaphoz kapcsolódóan. A 2022-es évben készül el az új honlapja. Ehhez kapcsolódóan olyan prospektus megjelenését tervezzük, mely kellően reprezentálja az Intézet szerteágazó tevékenységét, betekintést nyújt a munkásságáról, a népzenei, néptáncos és színjátszó mentorprogramról, a kiadói tevékenységről, a digitalizálási tevékenységről és szolgáltatásokról. A nyomtatványt minden egyesületbe, önkormányzatba és helyi közösségbe szeretnénk eljuttatni.
- j. Az intézet honlapjának, a vmmi.org oldal megújítása.

5. *Anyasorsági, Kárpát-medencei és európai kötődések*

- a. 2022. májusában a zentai Thurzó Lajos Művelődési-Oktatási Központ szervezésében valósul meg az **Énekelt Versek XXVI. Zentai Fesztiválját**, ahová egyaránt érkeznek versenyzők a határon túli régiókból és Vajdaságból is. Intézetünk bekapcsolódik a szervezési munkába.
- b. **A Kárpát-medencei Kulturális Ifjúsági Fesztivál – Kultivála** Kárpát-medencei Kulturális Kerekasztal magyarországi ifjúsági szekciója szervezi meg. A fesztiválra egy-egy 20 fős csoport érkezik Erdélyből, Kárpátaljáról, Muravidékről, Felvidékről és Vajdaságból. A képzőművészeti alkotások, fotók, színelőadások, zenei és táncprodukciók mellett a fesztiválon megismerhetjük a résztvevő régiók hagyományait, értékeit. A Kultivál minden évben egy-egy téma köré épül. Tartományi költségvetés: 20 000 dinár (3.07)
- c. Intézményünk a négy, hasonló feladatok ellátására alapított tartományi intézménnyel, a horvátokkal, a románokkal, a ruszinnal és a szlovákokkal közösen alakítja munkáját és együttműködését. 2022 augusztusában a Cvetraznolikositi második programját valósítják meg, abból az alkalomból, hogy az intézetek lehetőséget kaptak, arra, hogy részt vegyenek az Újvidék Európa kulturális fővárosa egyik pályázatán. Témája közös népzene

nei program, melynek főkoordinátora a Vajdasági Román Művelődési Intézet. Tartományi költségvetés: 500 000 dinár (3.03)

- d. Az Intézet alapító tagja a tevékenységében hat kelet-közép-európai országra (Horvátország, Románia, Szerbia, Szlovákia, Szlovénia, Ukrajna) kiterjedő Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztalnak, amely a közös múlt és az egységesülésre törekvő jelen újragondolásának szándékával jött létre. A Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal ifjúsági szekciójának munkája 2018-ban a Kárpát-medencei Közművelődési Kerekasztal fiatalokkal bővült, akik több projektet szerveztek és bonyolítottak a 2018/2019-es évben. A fiatalok különböző előtudással rendelkeznek, ám egy közös van bennük, mindannyian a saját régiójukban kapcsolatban állnak az ifjúsággal (általános és középiskolásokkal, főiskolásokkal, pályakezdőkkel).

6. *Hálózatosodás. A Hagyományok Háza Hálózat Vajdaság munkája*

- a. **A Szent Mihály-napi Táncháztalálkozó és Sokadalom megszervezése** 2022 szeptemberében. A rendezvény helyszíne a Zentai Sportszarnok, amely rendelkezik az esemény megtartására alkalmas termekkel és több ezer embert befogadni képes nézőtérrel, táncterrel. Kísérőprogramok: kirakodóvásár, gyermektáncháza, a táncok oktatása mellett könyv- és lemezbemutatók, népzenei műhelyek bemutatói, vendég néptáncgyűttesek fellépése, kerekasztal-beszélgetések, tematikus műsorok színesítik a programot. A gálaműsor után hajnalig tartó táncbár veszi kezdetét.
- b. Kosárfonó tanfolyam. A 64 órás tanfolyamot Kovács Zoltán kosárfonó, a HH oktatója tartja, februárban és márciusban lesz 1-1 alkalom, a tanfolyamzárás pedig augusztusban a kézműves táborban 5 napon át.
- c. Viseletkészítők továbbképzése – mentorprogram, gyűjtés. Tajti Erzsébet ruhaipari szakotató és alkotó- és szaktáras vezetőjével zajlik a mentorprogram a két vajdasági viseletkészítő tanfolyam hallgatói számára, januárban és februárban az oktatók főként a békéscsabai textiles konferenciára készítik fel a hallgatókat, míg júniusban egy nagy vállalásra készülnek, gyűjtik és dokumentálják egy kis Nyugat-Bácskai falu, Gombos viseletét, 5 napig a faluban tartózkodik majd a csapatunk.
- d. Fazekasok képzése. Kovács László fazekasmester vezetésével zajlik a képzés, az immár felszerelt zentai műhelyben, 9 alkalommal utazik hozzánk a mester, minden alkalommal péntektől vasárnapig tartja az órákat, az év végére egy kiállítással készülünk.
- e. Kézműves tábor vajdasági kézműveseknek. Kosárfonás, bútorfestés, gyékényfonás, hímzés, nemezelés lesz az 5 fő foglalkozás, ezek mellett minden nap több közös program/előadás várja majd a kézműveseket: szakágak együttműködésével modern tárgyak alkotása, gyógynövénytan, marketing, zsűrizési ismeretek.
- f. Népi iparművészeti tárgyak zsűrizése. Negyedik alkalommal rendezzük meg a bírálást, és utána szakmai napot is tartunk, aminek köszönhetően egyre javul az alkotások minősége.
- g. Cseremesé alkalmak szervezése, eljuttatása a mesemondó műhelyekbe. 1-1 helyszínre 2-3 külsős mesemondót viszünk, akik bemutatkoznak a közösségnek, közös beszélgetés zárja az estét. A mesemondást rögzítjük és az esetleges régebbi gyűjtéseket felkutatjuk.
- h. Népmesemondó műhelyek létesítése, bővítése. A meglévő műhelyek (Kupuszina, Hertelendyfalva, Székelykeve, Felsőhegy, Muzslya, Ludas, Hajdújárás) mellett Bácsfeketehegyen, Óbecsén és Zentán hozunk létre mesemondó műhelyeket 2022-ben. A koordinálásuk dr. Raffai Judit néprajzkutató feladata lesz, a kapcsolattartó pedig Nagy Abonyi Szabolcs mesemondó lesz, akivel közös civil szervezet létrehozását szorgalmazzuk.
- i. Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny díjazása: vajdasági mesemondók eljuttatása a Hetedhét Hatvan népmesefesztiválra és más különdíjak biztosítása.
- j. Mesekocsmák szervezése, népszerűsítése. Felnőtt mesemondók megmutatkozásának alkalmi kísérőprogramként vagy önálló eseményként 4 alkalommal az év során.

- k. Népdalkörvezetők képzése. A megkezdett képzés folytatása magyarországi előadókkal, a tavaszi és őszi képzések helyszíne északi és délebbi település Vajdaságban.
- l. Népzenei együttesvezetők képzése. Két hétféle elméleti és gyakorlati képzés márciusban és októberben, 2-3 előadó naponta.
- m. A BorFolk zenekar vajdasági turnéjának megszervezése. A zenekar vezetői vajdasági és erdélyi származásúak. 2022-ben két hétféle, május 6–8. és szeptember 16–18-án lemezbemutatókat szervezünk 6 vajdasági településen (Szabadka, Zenta, Topolya, Óbecse, Törökkanizsa, Bácsfeketehegy).
- n. Dúr-moll találkozók szervezése. Fiatal népzeneészek 6 változó helyszínen egy közös délutánt és estét töltenek el. A találkozók gálaműsorral fejeződnek a helyi művelődési házban.
- o. Durindó és Gyöngyösbokréta kísérőprogramjai: koncert, előadás, kézműves foglalkozás. Célközönség a fiatalabb korosztály mellett a csoportvezetők és népzenevel, néptáncokkal foglalkozók.
- p. Népzenei koncert a KNV-n. Igyekszünk vajdasági vonatkozású előadót biztosítani a Középiskolások Népművészeti Vetélkedőjének záróműsorához, melyet Temerinben rendeznek meg áprilisban.
- q. Almárium Tábor. Vajdasági résztvevők (oktatási és közművelődési tevékenységükben résztvevő szakembereknek) biztosítása a Hagyományok Háza Népművészeti Módszertani Műhelyének módszertani táborába.
- r. Ricsaj – találkozás a népművészettel. Hagyományokon alapuló foglalkozások sorozata az őszi hétféleken. Komplex foglalkozások több helyszínen, zenekarral, kézművességgel, játszóház, táncoktatás vezetőkkel, mesemondókkal.
- s. Népművészeti foglalkozások óvodásoknak, iskolásoknak és családoknak. Tematikus, tervhez kötött előadások, vajdasági népzeneészek, táncoktatók, játszóházvezetők látogatásával óvodákba, iskolákba és egyesületekbe.
- t. Oktatási segédanyag készítése – gyerekjátékok felvétele gyerekcsoportokkal, mesemondás rögzítése
- u. Az Útravaló akkreditált képzések szervezése. 3 témában szervezünk akkreditált képzést: népzene és hangszerek az oktatásban, népi gyermekjátékok és néptáncos mozgás az oktatásban és tárgyalás és kézműves népi mesterségek az oktatásban.
- v. Szakmai együttműködés a Szabadkai Magyar Tannyelvű Tanítóképző Karral. Előadók, népi szakemberek szervezése az egyetemi gyakorlati előadásokhoz.

4. A kulturális örökség védelme – Közgyűjteményi feladatkör

Az Intézetben az egyik legnagyobb és kiemelten fontos projekt, amelynek alapjait megkezdjük és 2022-ben folytatjuk, az Intézet digitális terének újraelakítása a jelenlegi és jövőbeni digitális trendek követésével, a Magyar Nemzeti Tanáccsal közösen. Egyaránt működtetjük könyvtárunkat, archívumunkat és digitális archívumunkat, illetve az őrzött anyag digitalizációját is végezzük, ahogyan a digitális tartalomszolgáltatást is. A digitális tartalmakat a vmadia.rs honlapon tesszük elérhetővé, illetve itt böngészhető majd az Intézet teljes archívuma, tehát azok a belső tartalmak is listázhatóak lesznek majd, amely tartalmak esetén a közzétételt a szerzői jog/jogi helyzet akadályozza. E fel nem töltött, de kikereshető tartalmak is kutathatóak ugyanakkor az intézményben a kutatók számára.

1. Közgyűjteményi teendők

- a. **Könyvtári tevékenység.** A könyvbeszerzés munkarendjének meghatározása. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.08)
 - i. A Forum Könyvkiadóval való együttműködéshez hasonlóan könyvrendelések rendszeresítése a jelentősebb vajdasági magyar kiadóktól és könyvkiadással is foglalkozó intézményektől az egyévi (jelentősebb kiadványszám esetén fél-

- évi) kiadványtermés beszerzésére, esetleg cserekapcsolatok kialakítása. Kiadók: Életjel, zEtna, Agapé, Solymosy Kft., Zavodzaudžbenike (NoviSad), Magyar Szó Lapkiadó Kft., Sajtószabadság Alapítvány, Symposion Polgárok Egyesülete, VM4K, Szabadkai Városi Múzeum, Szabadkai Községi Műemlékvédelmi Intézet, Zentai Történelmi Levéltár, Szabadkai Történelmi Levéltár, Újvidéki Egyetem – MTTK, Újvidéki Egyetem – Magyar Tanszék, Vajdasági Magyar Felsőoktatási Kollégium, Vajdasági Magyar Tudományos Társaság, Kiss Lajos Néprajzi Társaság, Monográfia Helytörténeti Egyesület, Vajdasági Magyar Helytörténeti Társaság.
- ii. A könyvkiadással csak esetlegesen foglalkozó helyi művelődési egyesületek, kulturális intézmények kiadványainak követése, a kiadványok listázása és megrendelése könyvkereskedő cégen keresztül. (A friss kiadványok követésére alkalmas lehet a Szerb Matica könyvtárának – mint kötelespéldány-joggal rendelkező és a készülő kiadványok katalogizálását végző intézmény – katalógusa.)
- iii. A magyarországi könyvkiadók vajdasági magyar szerzőktől megjelentetett vagy vajdasági témával foglalkozó kiadványainak követése, a kiadványok listázása és megrendelése könyvkereskedő cégen keresztül.
- iv. A külső raktárban elhelyezett állományrész rendezése, katalogizálása
- v. A raktári rendszer megalapozása: indokolt esetben az egyes gyűjteményi egységek, hagyatékok egybentartása, és ezen belül mechanikus (numerus currens) raktározási rendszer alkalmazása. Kiemelt jelentőségű gyűjteményi egységek: Gerold László-hagyaték, Szabó–Gulyás-gyűjtemény.
- vi. Az újvidéki Ninamedia Társaság közreműködésével a szerb nyelvű sajtóban és általában a médiában a vajdasági magyarsággal kapcsolatban megjelenő híranyag dokumentálása napi rendszerességgel (hang, videó, nyomtatott és internetes sajtó). Tartományi költségvetés: 250 000 dinár (3.08)
- b. **Levéltári tevékenység**
- i. Papír- és iratrestaurátor-műhely kialakítása és berendezése levéltári és könyvtári iratok, dokumentumok, könyvek, fényképek mentésére és megóvására, valamint a füst és a tűz által okozott szennyeződések elleni megóvásra, gombamentesítésre, restaurálásra és tömeges savtalanításra.
- ii. Várady Imre nagybecskereki ügyvéd, hajdanvolt magyar országgyűlési képviselő és jugoszláv szenátor irategyűjtéseinek, az úgynevezett **Várady-gyűjteménynek** nyilvántartásba vétele.
- c. **Múzeumi tevékenység**
- i. Múzeumi anyagok, képzőművészeti gyűjtemények, az épített és kulturális örökség javainak digitalizálása (társintézmények bevonásával). – Ez lehetőséget ad egy integrált gyűjteményi adatbázis létrehozására (múzeumi, levéltári, könyvtári), illetve a **virtuális múzeum** adatbázisának kiépítéséhez szükséges első lépésekre. Ez a virtuális múzeum több adatbázist integrál, így növelve a kereshetőséget, a felhasználóbarát teret, amelyet könnyen elér kutató és érdeklődő egyaránt. Ennek kezdeti munkálatai megindultak, egyes területeken már eredmények is felmutathatóak (népzenei archívum, tájházak leltára, műemlékek adatbázisa, digitális könyvtár, képzőművészeti tár). Tartományi költségvetés: 25 000 dinár (3.03)
- ii. Intézetünk koordinálásában folytatódik a **tájházprogram**, amelyben eddig a székhelykevei és a temerini tájház berendezési tárgyait sikerült elektronikus nyilvántartásba venni. Az elkészült tárgyleltárt a HunTéka integrált közgyűjteményi rendszerbe illesztjük be. 2022-ben szeretnénk folytatni a programot. Tartományi költségvetés: 50 000 dinár (3.03)

d. Népművészeti archívum

- i. Az eddig magnókazettán őrzött **népzenei archívum teljes anyaga átjátszásának folytatása digitális adathordozóra**, továbbá internetes közreadása közművelődési használatra alkalmas szempontok alapján – a népzenei felvételek meghallgatására és lejegyzése, másrészt a lejegyzett kéziratok jegyzőkönyvezése. A digitalizált kazetták és orsós szalagok hanganyagának – több mint 500 óra – rendszerezése a Vajdasági magyar népdalok (VMND) öt kötet alapján, a dallamok további rendszerezése műfaj, dallamtípus, tájegység és stílus szerint. Elkészíteni a VMND sorozat hangzó forrását a népzenei archívumból. A népzenei archívum további gyarapítása az amatőr népzene gyűjtők felvételeinek és kézíratainak lemásolásával.
- ii. **Népzene kutatóink kézíratainak digitalizálása és feldolgozása.** Bodor Anikó, valamint a meglevő digitális anyagon kívül Burány Béla, Tripolsky Géza, Kiss Lajos és Penavin Olga hagyatékának teljes lejegyzése magnókazettákról olvasható formátumba.
- iii. **Tánc táronline adatbázis kiépítése.** Meghatározó lehet a tánc házmozgalom számára, amely által a vajdasági táncgyűttek, műkedvelő táncosok, valamint tudományos és szakmai körök, megfelelő ismereteket szerezhettek a helybéli tánc kultúráról. Ez a megszerzett tudás lehetőséget ad arra, hogy más tánc dialektusok mellett a régióban élők saját tánc kultúrájukat is magunkévá tehessék, színpadra állíthassák, valamint örökök adhassák az utókornak és a következő generációknak. A kutatás vezetője, elvégzője és az adatokat rögzíti Resócki Rolland néptánc pedagógus, okleveles néprajzkutató és tánc folklorista, a Népművészet Ifjú Mestere. A munkáját a korábban Vajdaságban felgyűjtött néptánc filmezések, saját- és más gyűjtő munkáira alapozza, együttműködve a Bölcsészettudományi Kutatóközpont Zenetudományi Intézet néptánc osztályával, a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékével, valamint más vajdasági- és magyarországi szakintézményekkel.

2. Műemlékvédelmi feladatok

- a. A műemlékek feldolgozott anyagai számára **online felület** kialakítása. Vajdaságban sok olyan helyi értéket képviselő épület található, amely hivatalosan nem műemlék, vagy ha mégis, ez nem jelent védelmet az állagromlás ellen. Ezek az épületek leginkább a XIX. század végén, a XX. század elején keletkeztek (előbb keletkezett igen kevés van, pl. egyházi objektumok), és máig meghatározzák egy-egy település képét. Talán minden településen található egy-két olyan épület, melyet a helyiek értékként ismernek el, ragaszkodnak hozzá, és bár az épület felújítását, karbantartását nem tudják megoldani, foglalkoznak a történetével, ápolják a hozzá fűződő emlékeket. A létrehozandó honlap ilyen jellegű anyagoknak is gyűjtőfelülete lehetne. A honlap tartalmának alapját képezné továbbá a szabadkai Községi Közi Műemlékvédelmi Intézet Örökségvédelem című kiadványa, amely tartalmazza az intézet hatáskörébe tartozó községek műemlékeinek leírását. Az internetes források közül jelenleg a Műemlékem.hu portál érdemel említést, amely Határeset c. programján belül egy bárki által bővíthető, egységes elvek alapján felépülő adatbázist épít a Kárpát-medence épített örökségének felderítése céljából. Szerbia területéről 196 objektum (nem csak hivatalosan bejegyzett műemlékek) hosszabb-rövidebb magyar nyelvű leírása olvasható a honlapon az épületek legfontosabb adataival együtt. Tartományi költségvetés: 250.000 dinár (3.08)

3. Digitalizálási feladatok

- a. **Könyvek, könsorozatok:** *Híd Könyvtár* (1939–1940). *Színpadunk* (1945–1951). *Temerini Füzetek* (1969). A Magyar Szó kiadásában évente megjelent könyvnaplók (1952 –) Digitalizálás és feltöltés a vamadiara. Továbbá azok a kiadványok, amelyekre engedélyt kapunk a kiadóktól és a szerzőktől az év folyamán.
- b. **Folyóiratok. A felsorolt folyóiratok digitalizálásának megkezdése:** *Vajdasági Írás* (1928–1929). *Agapé* (1977–1989). *Oktatás és Nevelés* (1973–1991). Digitalizálás és feltöltés a vamadiara.
- c. **Napi- és hetilapok.** *Délbácska* (1920–1929). *Reggeli Újság* (1929 – 1944). *Iffúság Szava* (1945–1951). *Iffúság* (1952–1966). *Képes Iffúság* (1967–). *Dolgozók* (1947–1990). Digitalizálás és feltöltés a vamadiara.
- d. **Helytörténeti anyagok és gyűjtemények digitalizálása** – vajdasági települések egyesületeiben, civil szervezeteiben őrzik a települések/szervezetek történetének, ünnepeinek, tagságának stb. archívumát, ezek digitalizálása a helyszínen (lehetőség van arra, hogy a megfelelő technikával az Intézet szakembere ezt a terepen végezze el), vagy az anyagok beszállítása az intézménybe. Tartományi költségvetés: 250 000 dinár (3.03)
- e. A fehértemplomi Szent Anna a Boldogságos Szűz Édesanyja Római Katolikus Plébániakönyvtári anyagának digitális mentése.
- f. Külön gyűjtemény részeként – **Drámatár** – kerülnek feldolgozásra az amatőr színjátszás darabválasztását segítő szövegek. Az Újvidéki Színházzal, a Szabadkai Népszínházzal, a Kosztolányi Dezső Színházzal, a Zentai Magyar Kamaraszínházzal és a Szabadkai Gyermekszínházzal való együttműködésnek köszönhetően újabb színpadi művekkel gyarapodik a tárr, amelynek minden egyes szövege az év végéig friss adatelemekkel egészül ki. Regyűjtésre kerülnek a színházak eddig repertoárra kerülő darabjai és videofelvételai. A *Deszkára fel!* programot segíti a színházi és drámapedagógiai szakirodalom folyamatos digitalizálása is.
- g. **A Jugoszlávai Magyar Népzene Tára III.** kiadatlan kötete anyagának megszerzése és digitalizálása (*A drávaszögi magyarok dalai*).
- h. **A mozgóképarchívum gyarapítása.**
- i. **A fotótár gyarapítása.** Németh Mátyás és Dormán László fotó- és filmnegatív gyűjteményének digitalizálása. További fotóanyagok beszerzése: a martonosi digitális fotóarchívum és a magyarkanizsai digitális fotóarchívum (a Délvidék Kutató Központ tulajdona), amatőr gyűjtők anyagai, pl. Kovács Mária (Kispiac), Sárvári Norbert (Adahatár), helyi fotókrónikások, pl. Puskás Károly (Magyarkanizsa, saját fotók és archív gyűjtemény), Bankó Pál hagyatéka (Temerin, a Temerini Újság tulajdona), Borús Sándor hagyatéka (Bajsa), professzionális fotósok hagyatékának megvásárlása, nyomtatásban már megjelent fotógyűjtemények (pl. Fényképek Bácsfeketehegy múltjából és jelenéből I–III., Forum, 2012–2014), családi-hagyatékok (pl. a szabadkai Vermes család fotóanyaga – Vermes Mihály tulajdona), régóta működő, vagy egykor működött helyi fotóstúdiók anyaga (pl. Foto Ica, Szabadka – Ricz Péter tulajdona; Foto Ivan, Zenta), stb. A felsorolt személyek és szervezeteket célzott megkeresése, illetve a fotógyűjtés meghirdetése – akár pályázat formájában – magánszemélyek, gyűjtők, egyesületek, szervezetek számára.
- j. **A hangtár bővítése.** Penavin Olga néprajzkutató hangszalagokon rögzített gyűjtését már korábban digitalizáltuk. Az elkövetkező időszakban ennek az anyagnak a feldolgozása, témák szerinti rendszerezése folyik, illetve feltöltése a vamadiara.
- k. **A folklórizmus archívumának bővítése.** Az Intézetben jelenleg az alábbi, az egész vajdasági magyarságot mozgósító rendezvények közül a Durindó és Gyöngyösbokréta, valamint a Kálmány Lajos Népmesemondó Verseny archiválása folyik. Szándék van rá, hogy ez a munka atovábbiakban kiterjedjen más folklórjelenségekre (Köketánc, Szólj, síp, szőlj!, a vajdasági betlehemestálalkozók, a vőfélyek talál-

kozói, illetve a Vajdaság területén szervezett kézművestanfolyamok, -műhelyek, a hagyományápoló csoportok tevékenysége stb.) archiválására is. Mindezeknek a jelenségeknek a dokumentálása egy önálló archívumot igényel. Az archívumon belül szerencsés lenne elkülöníteni a vajdasági népi kultúra nagy egyéniségeinek a dokumentumtárát, ahol a vajdasági folklorizmus kiemelkedő egyéniségeire vonatkozó adatokat regisztrálnánk, különös tekintettel a Népművészet Mestere és a Népművészet Ifjú Mestere címmel rendelkező személyekre.

1.

4. *Szellemi kulturális örökség.* A vajdasági magyar szellemi kulturális örökség-elemek jelölésének koordinálása a szerbiai szellemi kulturális örökség listára. Jelenleg kidolgozás alatt lévő javaslatok: Kupuszina szellemi kulturális tájegység, a református közösségek csigatészta-készítési gyakorlata, a doroszlói szüretbál, vajajla.

Tartományi költségvetés: 300 000 dinár (3.01), 2 035 000 dinár (1.01, 1.02), 50 000 dinár (3.08)

5. Digitális tartalomszolgáltatás

A Magyar Nemzeti Tanács megbízásából és a kulturális stratégia nyomán az Intézet a digitális tartalomszolgáltatást ingyenesen végzi a **vamadia.rs** platformon keresztül. A digitalizált anyagok (minden tartalomtípus esetén: nyomtatott, hang, fotó, képzőművészeti alkotás) feltöltésének előkészítése a vamadiara (jogi háttér tisztázása, engedélyeztetések). A digitális anyagok feltöltése. A digitális anyagok metaadatolása.

1. A *vamadia.rs* tartalmának bővítése

- a. A **Délvidéki Arcképcsarnok** építése, amely során többlépcsős folyamatban alakítjuk ki a szerzői profilokat, illetve bibliográfiákat, lexikográfiai adatokat – a vajdasági magyar szak- és szépírók, helytörténészek, gyűjtők, adatközlők, fotósok, képzőművészek adatbázisa. Vajdasági magyar szerzőkkel, kutatókkal (szépirodalmi, tudományos és közéleti) újbóli kapcsolatfelvétel és hozzájárulás kérése műveik digitalizálásához és díjmentes online közzétételéhez a Kiadványtár bővítése céljából. A cél, hogy a digitális könyvtárban szereplő művek az írott kultúra vajdasági magyarságra vonatkozó lehető legszélesebb körét lefedjék a Vamadiának ebben az egységében különböző témakörökben: a történelem, a néprajz, a helytörténet, a szépirodalom, a szociográfia, és más, főleg társadalomtudományi témákban. A Délvidéki Arcképcsarnokban szereplő szerzői profilok fejlesztése, bővítése, szerkesztése, hogy az alkotói, illetve tudományos pályák fontos állomásai, részletei elérhetőek legyenek a Vamadia felületén mintegy kapaszkodót kínálva a felhasználóknak a szerzői bibliográfiákhoz. A következő években szeretnénk bővíteni a színházművészetben alkotó személyi adatlapokkal és a zeneművészek, népzeneészek profiljaival.
- b. **Kiadványtár.** A digitális könyvtár vajdasági magyar szerzők műveit tartalmazza. A könyvtárat szerzői adatbázis egészíti ki, melyben kortársak és az irodalomtörténet jelentős alkotói egyaránt helyet kaptak. Szépirodalmi, helytörténeti, néprajzi, szociográfiai, történeti, publicisztikai, irodalomtudományi könyvek gyűjteménye. A csatolt digitális tartalom abban az esetben szabadon hozzáférhető és letölthető, amennyiben az szerzői jogi akadályokba nem ütközik.
- c. **Periodikátár.** A vajdasági magyar időszaki sajtótermékek gyűjteménye. Művészeti, tudományos, közéleti folyóiratok online olvasható lapszámaikat tartalmazza. Kortárs és a vajdasági magyar kultúrtörténetben jelentős folyóiratok digitalizálása és metaadatolása a felhasználói tájékozódás elősegítése érdekében az előzetes digitalizálási terv alapján. A feltöltött digitális tartalom (PDF fájl) leíró adatmezőkkel való kiegészítése, ide tartozik a tartalomjegyzék, a munkatársi kör, a mellékletek rögzítése és így tovább.

- d. **Fotótár.** Online fotóarchívum a néprajz, a művelődés, a művészet és a közélet témájában. A fotótárban lelkes gyűjtőktől származó, ismeretlen szerzőjű fotók, és hívatásos művészek munkái egyaránt megtalálhatók. A Dormán László-gyűjtemény és a Németh Mátyás-gyűjtemény adatolásának folytatása. További fotóanyagok beszerzése: a magyarkanizsai digitális fotóarchívum (a Délvidék Kutató Központ tulajdona), amatőr gyűjtők anyagai, pl. Sárvári Norbert (Adahatár), helyi fotókrónikások, pl. Puskás Károly (Magyarkanizsa, saját fotók, és archív gyűjtemény is), Banko Pál (Temerin, a Temerini Újság tulajdona), Borús Sándor (Temerin), profi fotósok, pl. Lazukics Anna hagyatéka, nyomtatásban már megjelent fotógyűjtemények (pl. Fényképek Bácsfeketehegy múltjából és jelenéből I–III., Forum, 2012–2014), családi-hagyatékok (pl. a szabadkai Vermes család fotóanyaga – Vermes Mihály tulajdona), régóta működő, vagy egykor működött helyi fotóstúdiók anyaga (pl. Foto Ica, Szabadka – Ricz Péter tulajdona; Foto Ivan, Zenta), stb. A felsorolt személyek és szervezetek célzott megkeresése, illetve a fotógyűjtés meghirdetése – akár pályázat formájában – magán-személyek, gyűjtők, egyesületek, szervezetek számára a honlapon található nyílt fotófeltöltő felület kialakításával.
- e. **Hangtár.** A hangtár három fő egységből, a néprajzi hangtárból, a népművészeti mozgalmak hanganyagait felölelő folklorizmus-hangtárból, valamint a közművelődési, művészeti és tudományos hangtárból áll. Az összegyűjtött és adatolt hanganyagok több szempont szerint szűrhetőek az egyes gyűjteményi egységek sajátosságaihoz alkalmazkodva.
- f. **Képzőművészeti tár.** Feldolgozza a festő-, grafikus-, szobrász- és iparművészek, dízájnnal foglalkozó alkotók munkásságát, és ez egyben kész portfóliót jelent (a meglévő képzőművészeti adattár folytatása). Elektronikus **képzőművészeti albumok** megjelentetése és eljuttatása a megfelelő fórumokhoz.
- g. **A Vamadia Facebook-oldal szerkesztése.** Az adatbázis tartalmainak közzététele egy-egy évforduló vagy más, aktuális téma kapcsán, ami kiváló eszköz arra, hogy az adatbázis tartalmát gyorsan és egyszerűen eljuttassuk a szélesebb közönséghez legalább heti egy posztot rendszeresítve.
2. *Új tartalmak/tartalomcsoportok/tárak bevezetése*
- a. **Dokumentumtár létrehozása,** amelybe többek között kéziratjellegű anyagok, apró nyomtatványok, plakátok, stb. kerülnek, olyan anyagok, amelyek egyik eddig létrehozott gyűjteménybe sem illenek.
- b. **Táncvár.** Néptánc-gyűjtések videótára (a jogi hozzájárulástól függően online adatbázis online videókkal vagy online adatbázis offline videókkal).
- c. **Színházi/előadóművészeti előadások színlapjai – profiljai.** Videó/plakát/fotóalbum, szöveges dokumentum (kritikák, beharangozók) kapcsolódhatnak hozzá.
3. *Fejlesztések*
- a. **Fotótár – fotók külső feltöltése.** Az interaktivitás növelése, folksonomy/közösségi címkézés lehetősége. Olyan felület létrehozása, ahol bárki önkéntesen tölthet fel fotókat – a feltöltött tartalmaknak egy adminisztrátori ellenőrzésen kell átesniük. A felhasználó az oldalon szereplő fotókhoz tárgyszavakat adhat – a feltöltött tárgyszavaknak egy adminisztrátori ellenőrzésen kell átesniük. (Kézai Simon Program: <https://kezai.hu/>, Fortepanon)
- b. **Képzőművészeti tár – alkotások adatlapja.**
- c. **Profilfejlesztés 3.** Színészek, rendezők, drámaírók, dramaturgok, szakmunkatársak munkássága, amely profilokhoz a rendszer beolvassa a hozzájuk kötődő előadásokat. Ennek első lépése a színházi/előadóművészeti előadások profiljainak létrehozása.

4. *Intézményi együttműködések*

Fontos, hogy a Vamadiára minden magyar vonatkozású anyagot is gondozó közgyűjteményi intézmény egy közös gyűjtőfelületként gondoljon, ezért nagyon fontos az együttműködések kialakítása, amely minden intézménynek hatékony online megjelenést biztosít. 2022-es év kiemelt feladata bekapcsolni a könyvtárakat a Vamadia működésébe és ennek fényében összehangolni az egyes intézményekben folyó digitalizálási tevékenységet. Ennek érdekében előadás szervezése a könyvtárvezetőknek a Vamadia működéséről – mind a felhasználói, mind a szerkesztői oldalt bemutatva.

Az intézményi együttműködések kibővítése a vajdasági magyar anyagot gondozó, raktározó közgyűjteményi állami intézmények felé: vajdasági levéltárak; vajdasági múzeumok; vajdasági könyvtárak; egyéb gyűjtőkörű intézmények.

Az intézményi együttműködések kibővítése a vajdasági magyar anyaggal rendelkező formális és nem formális szervezetek felé: helytörténeti gyűjtemények; egyesületek (iparos, művelődési, agrár, művészeti és így tovább).

Együttműködés megkötése a Magyar Szó Lapkiadó Kft.-vel az általuk őrzött fotóarchívummal kapcsolatban. Együttműködés megkötése a Hét NapLapkiadó Kft.-vel az általuk őrzött fotóarchívummal kapcsolatban. Együttműködés megkötése a Pannon RTV-vel az általuk őrzött médiaanyaggal kapcsolatban.

6. Tudományos tevékenység

Tudományos konferencia, tanácskozás, szeminárium

Tanácskozás *Maradtunk lakói a tájnak* munkacímmel a XX. századi délvidéki magyar történelem jeles alakjairól. Az 1920. június 4-ei trianoni békediktátum aláírásának centenáriuma alkalmából az 1920–1944 között tevékenykedő kisebbségi politikusok – Várady Imre, Deák Leó, Strelitzky Dénes, és az olyan pályatársak, mint Kende Ferenc, Csuka János, Andrée Dezső, Herceg János, Prokópy Imre és Szenteleky Kornél – pályájának és életművének az áttekintése és méltatása. A tanácskozást a 2020-as évben terveztük megtartani, ám a járványügyi intézkedések miatt nem volt rá mód. Tartományi költségvetés: 100 000 dinár (3.03)

Kutatói tevékenység, adatbázisok, tanulmány-gyűjtemények, gyűjtések

- a. SALVAGE HUSRB/1903/33/0103 számú Interreg–IPA CBC program lebonyolítása 2020. december 1. és 2022. május 30. között. Vezető partner: Türr István Múzeum, Baja. Első számú partner: Magyar Tannyelvű Tanítóképző Kar, Szabadka. A projekt központi témája: az egykor a népi életben használt eszközök, módszerek újragondolása a 21. században és azok újrahasznosítása, újratanítása a fenti területen elvégzett kutatásokra támaszkodva. A terepkutatás folytatása, az adatok feldolgozása, tanulmányírás. Kísérőrendezvények (újrahasznosított divat pályázat) lebonyolítása.
- b. *Délvidéki magyarság XIX. századi irodalom- és művelődéstörténeti lexikon* munkacímű kutatómunka elvégzése, amelynek 4 éves tervezetét, munka- és kutatásfolyamatát dr. Mák Ferenc irodalom- és művelődéstörténész végzi. A munkafolyamat első éve 2022, amelyben a címszavak rendszerének összeállítása készül el. (részletes tervezet dokumentuma az Intézetben olvasható)
- c. **Tradicionális táncélet szöveggyűjtemény (tanulmánykötet) szerkesztése.** Az elmúlt évtizedekben több olyan tanulmány, cikk és szakdolgozat is készült, amely a vajdasági magyarság tradicionális táncéletét igyekezett bemutatni. Sajnos ezek a pub-

likációk több különböző archívumban találhatók meg, így nagyon nehezen érhetőek el. Szükséges volna ezeket egy szöveggyűjteménybe, tanulmánykötetbe szerkeszteni, és nyomtatott formában is az érdeklődők számára elérhetővé tenni – ezáltal is emelve az online bázisban elérhető táncfilmek értékét (lásd: Táncvár). Ezek az írások egyrészt forrásdokumentumként hasznosíthatók mind a jelenkori-, mind pedig a jövőbeli kutatásokhoz, másrészt tudománytörténeti szempontból fontosak. Az elkészült tanulmánykötet hosszútávon segítséget nyújthat egy *regionáltáncmonográfia* elkészítéséhez, amely a teljes vajdasági tradicionális táncműveltség feldolgozására vállalkozik.

7. Kiadói tevékenység

Könyvkiadás: Adamovity Erzsébet önéletírása – Emlékezet. Önéletírás, élettörténet, napló sorozat; Baráth László: *Szarajevói emlékek* – Emlékezet. Önéletírás, élettörténet, napló sorozat; Czékus Géza dr. sci.: *A szabadkai temetők fás szárú növényeinek katasztere*; Csorba Béla: *Temerini tájszótár*; Csömöre Zoltán: *Nagykikindáról jelentik*; Dévavári Beszédes Valéria: *Hol volt... – Írások a vajdasági magyar népmeséről, népmondákról*; Erős Mária: *Székelly varrottas*; Klári néni újra énekel II. (moholi népdalok). Kocsis Antal–Kocsis Éva: *Az I. világháborúban elesett és a háborút túlélő bajsai katonák adatbázisa*; Léphaft Pál-album; *Lóra csikós, lóra – horgosi népdalok* (Juhász Gyula és Németh István szerkesztésében); Mák Ferenc szerk. *A szlavóniai magyarság XIX. század végén, a XX. század elején – Délvidéki soroló*; *Moholi népdalok* (Juhász Gyula és Németh István szerkesztésében); Miklós Réka szerk.: Egyházzene-sorozat. Molnár Tibor: *Első világháborús katonai temetők a Vajdaságban* (munkacím); Roginer Oszkár: *Közrezárt sajtótörténetek. Jugoszláviai magyar ifjúsági kisperiodikák és a helyi művészeti világok kontrollmechanizmusai (1945-1992)*; Szakmai kézikönyvek – Komáromi Sándor: *Alkalmazott dráma játék*; Perényi Balázs: *Improvizációs gyakorlatok amatőröknek*, második, bővített kiadás; Soltészky Tibor: *A beszélő test. Konferencia-füzetek: A XIX. századi történetírás a Délvidéken; A délvidéki magyar irodalom a XIX. században*. Elektronikus kiadványok: Raffay Endre szerk.: *A zentai városháza; Települési értéktár-füzetek; Népzenei füzetek segédanyag az oktatáshoz hangszerenként. Vajdasági foglalkoztatófüzet*. Tartományi költségvetés: 445 000 dinár (3.03), 400 000 dinár (3.06), 250.000 dinár (3.08)

Közös kiadvány: Gallusz László: *A Tamaskó kaptár* (munkacím) Elsődleges kiadó: Vajdasági Agrár-egyesületek Szövetsége – Nagy Miklós.

Digitális dokumentumok, CD-ROM-ok, lemezek: Tóth Péter Lóránt – Hajvert Ákos, Baráth Hajnal Anna és Zsoldos Ervin közreműködésével: *Radnóti*; Videó sorozat gyakorlati oktatáshoz népi hangszerek kezdőknek. Tartományi költségvetés: 100.000 dinár (3.08)

8. A nyitott kultúra

- 2022-ben tizedszer kerül sor a **Művészet és műemlékvédelem** mintaprogramra dr. habil. Raffay Endre művészettörténész szakmai közreműködésével. A művésztelep kitűnő példája a tudás hasznosításának, valamint a műemlékvédelem élővé tételének és kulturális örökségünk megőrzésének itt, a szülőföldön egy művészeti akcióprogram keretében. A művészek munkájának segítése, kiegészítése érdekében kulturális antropológus is bekapcsolódik a munkába, az épületek történetének, használatának, funkcióváltásainak, a hozzájuk kapcsolódó attitűdök feltárásával. Interjúkat, szóbeli és vizuális prezentációkat készít. A program egy interaktív, sok-sok embert, illetékes szervezetet és intézményt, valamint a médiát is mozgósító alkotói folyamat, amely rendhagyó kiállításmegnyitóval zárul. Tartományi költségvetés: 80 000 dinár (3.03), 50 000 dinár (3.11)

2. **V. Zentai Improvizatív Zenei Műhely.** A műhely művészeti vezetője Mezei Szilárd. A kezdeményezés célja, hogy a műhely ideje alatt összehozza a szerbiai, magyarországi és a régió improvizatív zenészeit, tapasztalatcserére, barátkozásra, együtt alkotásra. A műhely nyitva áll az érdeklődő fiatal zenészek előtt is: szeretnénk segíteni a rögtönzött zene területén megtett első lépéseiket, és hogy felfedezzék az ebben a művészeti formában rejlő egyedülálló kifejezési lehetőségeket és az alkotás örömeit. A műhelyt online formában nem tartjuk meg, csak abban az esetben szervezzük meg, ha azt a járványügyi intézkedések megengedik. Tartományi költségvetés: 180 000 dinár (3.03); 40 000 dinár (3.05)
3. A kreatív ipar projektjeinek erősítése uniós pályázatok segítségével. Pályázatok beadása olyan forrásokhoz, mint az Erasmus +, a Kreatív Európa, a Leonardo program, az IPA CBC. A projektek és a partnerségek előkészítése. Az európai trendek követése és megismertetése, elérhetővé tétele régióinkban.

Az Intézet munkatársaiszáma a szolgálati autó egész éves igénybevételére (a vidéki rendezvények, meghívások és szakmai tanácsadások céljából) a tartományi költségvetésből 500.000 dinár (3.02) üzemanyagköltséget terveztünk.

9. Összegezés és értékelés

Az Intézet hosszútávú célja a kulturális és közgyűjteményi trendek, pontosabban a jól működő, innovatív megoldások integrálása úgy, hogy azt a közösség, a vajdasági tudományos, művészeti, közgyűjteményi területek jellemzőinek megfelelően formálja. Irányvonalait és elveit – melyek szerint mindig tudnia kell lépést tartani a technológiai fejlődéssel, és válaszolni a változásokra – már az első évektől lefektették, és működése folyamán követték munkájának irányítói.

Zenta, 2022. január 10.

Újhelyi Nándor
a VMMI Igazgatóbizottságának
elnöke